

EDITORIAL

Ulangon an larang nga pahilawigon an tiraniya ni Duterte

An pag-awil gud ni Rodrigo Duterte ha poder tigaman han waray kasolbaran nga krisis han naghahadi nga sistema nga bagakolonyal ngan bagapyudal. Igin-aanak hini an pinakamagraut nga porma han reaksyunaryo nga paghahadi nga nagbubuksas han dunot hini nga kahiladman. Dugang nga nalandaw an katukmaan han pagpasulong han rebolusyunaryo nga pakigbisog agud tapuson an paghahadi han mga reaksyunaryo nga klase ngan ig-undong an demokratiko nga paghahadi han katawhan.

Pira kabulan antes an nasyunal ngan lokal nga eleksyon ha 2022, pursigido na an naghahadi nga pasista nga paksyon ni Duterte ha paghawan han dalan para pahilawigon an iya tiraniko nga paghahadi. Ha miting han liderato han PDP-Laban nga ginduso mismo ni Duterte, ginpadig-on hini an makangaralas nga resolusyon nga nasuporta ha pagkandidato niya komo bise-presidente ngan pagpili ha iya magigin kandidato ha pagkapresidente.

Klaro gud nga ini nga pitad pamaagi para makaalingawas ha

pagdiri han konstitusyon nga 1987 ha utro nga pagkandidato han nakalingkod nga presidente, bisan man kun klarado ini nga pagtamastamas ha gin-uunod hini nga diwa kontra ha panmaihaan nga pagpabilin ha poder han mga dinastiya ngan diktador.

Ini nga maniobra an nalutaw ha presente nga prinsipal nga taktika ni Duterte agud tagan hin "ligal" nga porma an pagpabilin ha poder lahos ha nakatalaan nga termino ha

"Ulangon..." sundan ha paypay 2

9 nga opensiba han BHB ha 9 kaadlaw

SIYAM NGA TAKTIKAL nga opensiba an iginlansar han mga unit han mga Bagong Hukbong Bayan (BHB) ha mga prubinsya han Davao Oriental, Quezon, Occidental Mindoro, Camarines Sur, Northern Samar ngan Samar ha sakob hin siyam kaadlaw. Disesais an napatay ngan 18 an nasamaran nga tropa han kaaway hini nga mga opensiba.

Ha Davao Oriental, gin-ambus han BHB an sarakyan han militar ha haywey ha Sityo Tagawisan, Badas, Mati City, aga han Mayo 30. Ginreport han mga testigos nga duha an napatay nga elemento han 66th IB nga sakay hini. Usa kakilometro la an kahirayuon han lugar han ambus ha tsekpyont han PNP Task Force Mati.

Ha Quezon, gin-ambus han BHB an mga tropa han 85th IB ha Barangay Batbat Sur, Buenavista hadton Hunyo 6. Usa nga sundalo an napatay ngan duha an nasamaran.

Ha Occidental Mindoro, gin-gamaan han BHB-Mindoro an gintig-ob nga pwersa han 203rd IBde ngan pulis nga sakay han usa nga panmilitar nga sarakyan ha Sityo Banban, Nicolas, Mag-saysay hadton Mayo 28. Tikadto an nasering nga sarakyan ha usa nga kontra-insurhensiya nga programa ha kasapit nga barangay kaupod an pira nga upisyal han lokal nga gubyerno. Tulo an kumpirmado nga napatay. Grabe an kondisyon han upat ha 10 nga nasamaran.

Ginpanhimuwa han BHB-Mindoro an tahap han 203rd IBde nga hi Governor Ed Gadiano an target han paggama. Sering hini, ginseguro han mga Pula nga mangaraway nga makalahos an

"9 nga opensiba..." sundan ha paypay 3

2022. Mahitabo man, seguridad nga hi Duterte pa gihapon an *de facto* o tinuod nga magigin presidente, kundi paglabay han panahon nga bumul-iw an hin-o man nga iya pipilion nga presidente agud utro hiya ibutang ha iya trono ha Malacañang.

An pagpili ni Duterte ha ruta han eleksyon nga relatibo mas komplikado itanding ha mas madagmit nga direkta nga pag-imponer han pasista nga diktadura agud magpabilin ha poder panigamnan nga diri niya hul-os nga konsolidado an naghahadi nga sistema pabor ha iya. Ha atubangan han nagtitikahilarum nga pagkabutak ha sulod han Armed Forces of the Philippines ngan Philippine National Police, diri akos ni Duterte nga magdeklara hin balaud militar hin waray kabaraka nga diri ini mauntol ha iya. Ginkakahadlukan niya an pag-alsa han pira nga mga upisyal nga maka-US nga kontra ha paghatag-dalan niya ha natikadako nga impluwensya han China ngan iya paboritismo ha paghahatag ha pira nga upisyal hin kurapsyon ngan kriminal nga aktibidad.

An plano nga pagdalagan ni Du-

terte komo bise presidente sobra nga iginkalipay han iya mga alipures nga napaburan hin hitaas nga posisyon ha burukrasya, mga kontrata ha gubyerno, kurapsyon ha pondo han nasud ngan pagpahimulos ha pagkontrol ha ismagling han druga ngan iba pa nga kriminal nga aktibidad. Gumawas ha ira baba an abotlangit nga pagdayaw ha diktador ha karuyagon nga makagbursa hira hin mas dako pa nga parte ha masunod nga unom katuig.

Kundi diri madidiwara nga an plano ni Duterte nga padayon nga katinan an poder lahus ha 2022 nagduduso gihapon hin butak ha ranggo han mga alipures ni Duterte ngan ha iya alyansa ha mga Marcos, Arroyo ngan iba pa nga reaksyunaryo nga grupo, nga naruruyag nga kumatin hin mas dako nga poder kun diri man makalingkod ha pungkay han poder. Dako an pag-aalang han mga ambisyoso liwat nga mga pulitiko nga maka-Duterte ha iya pagkandidato komo bise presidente. Diri mag-iiha mabulag liwat hira han-ay ni Duterte.

Hilarum liwat an pagruhaduha han mga alyado ni Duterte ha plano

niya nga magbise presidente. Naki-kit-an nira nga an nababalita nga plano nga kuhaon nga presidente hin-o man ha anak niya nga hi Sara o surugon nga hi Bong Go mas magkokonsentra han poder ha mga Duterte. Ha usa nga gapil, diri liwat seguridad hi Duterte nga pag-abot han panahon nga matugot nga yumukbo ha iya an alyado nga kuhaon niya komo kabakyang nga presidente. Ha luyo nga gapil, mababaraka an hin-o man nga alyado nga makandidato nga presidente nga pag-interesan ni Duterte an iya pwesto o kinabuhi agud utro nga makalingkod ha pungkay. Yana pa la, nagios na an pira nga yawe nga alyado ni Duterte nga pugngan an plano niya nga magpabilin ha Malacañang. Kun iduduso ni Duterte an iya plano, irisigo liwat niya an kamutangan han iya pampulitika nga alyansa.

Gintapo han hiluagan nga pagsukna ngan pagsalikway an pag-anunsyo han plano ni Duterte nga magpabilin ha poder lahus ha 2022. Pagpahayag ini hin sobra nga kangalas han katawhan ha tiraniya ni Duterte ngan han ira tim-os nga tapuson an ira pagkukuri ha ilarum han waray pulos nga rehimen.

An pagkapyot ni Duterte ha poder panigamnan hin sobra niya nga pagkaadik ha poder ngan kahadlok nga papagbatunon ha iya mga sala ngan krimen. Ha naglabay nga haros lima katuig, gin-gamit niya an Malacañang ha paghakin hin karikuhan ngan pribilehiyo, ha pagtatraydor ha nasud kabalyo han pira nga pagpulos ha mga imperyalista nga langyaw, ha pag-agaw han negosyo han mga karibal, ha pagpabor ha negosyo han pira nga oligarko ngan pangagaw ha kontrol ha sindikato ha druga ha tahub han iya "gerra kontra druga" nga pumatay ha 30,000 nga kinabuhi. Samtang kulang hin duro an pondo para ha pag-atubang ha pandemya, para ha edukasyon ngan kalibsugan, ginbuhos ni Duterte an kwarta han katawhan ha militar ngan pulis agud gamiton ini ha mabangis ngan mahugaw nga gerra para ha desperado nga pagpuypoy ha demokratiko

"Ulangon...", sundan ha paypay 3

 <p>Bolyum LII Ihap 11 Hunyo 7, 2021</p> <p>Igin-gagawas an <i>Ang Bayan</i> ha yinaknan nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray ngan Ingles.</p> <p>Nakarawat an <i>Ang Bayan</i> han mga kontribusyon ha porma han mga artikulo ngan balita. Gin-aaghat liwat an mga mambarasa nga magpaabot han mga suson ngan rekomendasyon ha ikauuswag han aton mantalaan.</p> <p> @prwc_info</p> <p> fb.com/editorsOFAB</p> <p> cppinformationbureau@gmail.com</p>	<h2 style="text-decoration: underline;">Gin-uunod</h2> <p>Editorial: Ulangon an larang nga pahilawigon an tiraniya ni Duterte 1</p> <p>9 nga opensiba han BHB ha 9 kaadlaw 1</p> <p>Mga sundalo ha Quezon, ginpaiwas 3</p> <p>Imperyalista nga kampanya han kontraterorismo 4</p> <p>Pagpalit ni Dennis Uy ha Malampaya 5</p> <p>Mga protesta 5</p> <p>2 nga konsultant han NDFP, ginpatay 6</p> <p>Waray pa gihapon hustisya an mga taga-Marawi 6</p> <p>Ha dagmit nga pulong 7</p> <p>Nabakas an China kan Duterte 8</p> <p><i>Mega dam</i> ha Apayao-Abulog River 9</p> <p>Paghimay ha Forbes 2000 10</p>
<p>Igin-gagawas an <i>Ang Bayan</i> duha kabeses kada bulan han Komite Sentral han Partido Komunista ng Pilipinas</p>	

"Ulangon...", *tikang ha paypay 2*

nga pakigbisog han masa ngan ha pag-atentar nga pagrumok ha rebolusyunaryo nga armado nga kagiusan.

An kahakog ni Duterte ha poder katugbang han kangalas niya ha nasyunal ngan demokratiko nga interes han katawhan. Ha sakob hin lima katuig, naghahadi-hadian hiya komo usa nga tirano ngan gin-gamit an kamadarahug han estado agud itanum an kahadlok ha dughan han katawhan. Karuyag ni Duterte nga magpabilin ha poder tubtub hiya mamatay agud makalikay ha pag-sirot ha iya kurapsyon, pagtraydor ngan terorismo.

"9 nga opensiba...", *tikang ha paypay 1*

sarakan nga mayda sakay nga sibilyan antes himuon an armado nga aksyon.

Duha nga magkasunod nga paggama an ginlansar han BHB-West Camarines Sur kontra ha mga tropa han 9th IB ha Barangay Cambalidio, Libmanan hadton aga han Mayo 30. Upat an nahireport nga samaran ha mga sundalo.

Samtang, unom nga sundalo an napatay ha susrunod nga atake han BHB-Western Samar (Arnulfo Ortiz Command). Duha an napatay ha magkadungan nga operasyon haras ha mga barangay han San Nicolas ngan Canaponte, San Jose de Buan hadton Mayo 31. Tulo nga Pula nga mangaraway an nasamaran kundi natambal dayon han mga medik.

Upat naman an napatay samtang tulo an nasamaran ha nag-ooperasyon nga tropa han 43rd IB ha operasyon haras han BHB ha giutan han Barangay Dawo ngan Barangay Bayo, Oquendo District, Calbayog City hadton Mayo 24.

Ha pareho nga adlaw, ginpabuthan han BHB-Northern Samar (Rodante Urtal Command) an nag-ooperasyon nga tropa han 20th IB ha Barangay San Miguel, Las Navas. Tulo nga sundalo an kumpirmado nga napatay ha insidente. AB

Ha atubangan hini, kinahanglan ipakita han katawhan Pilipino an ira militante nga panindugan agud pakyason an mga larang ni Duterte ngan sukton ngan pagbaydon hiya ha ngatanan nga iya dagko nga krimen kontra ha katawhan.

Iginduduso hini an ngatanan nga demokratiko nga pwersa nga magkaurusa ha tuyo nga tapuson ha pinakamadagmit nga panahon an paghahadi ni Duterte. Kinahanglan organisahon ngan pagiuson an hiluag nga ranggo han katawhan para isumpay ha ira mga dagmit nga ungara para ha dugang nga suhol ngan ayuda an guliat nira agud tapuson na an kontra-katawhan nga

rehimen. Samtang nalilibang an iba ha pag-ayat kan Duterte ha eleksyon, nakapokus an mas damo nga pwersa ha pagpakusog han mga unyon ngan organisasyon ha mga pabrika, komunidad, eskoylahan, mga ospital ngan opisina. Kinahanglan ilansar an dagko nga miting ngan katitirok agud pakusgon an determinasyon han katawhan ha paglansar hin kolektibo nga mga paggios ha kakalsadahan ngan iba pa nga nataran. Kinahanglan liwat padayon nga pakusgon han Bagong Hukbong Bayan an mga taktikal nga opensiba komo amot ha paningkamot nga tapuson an pasista nga rehimen. AB

Mga sundalo ha Quezon, ginpaiwas han taghimaryo

Gindayaw han National Democratic Front-Southern Tagalog (NDF-ST) ha usa nga pahayag hadton Hunyo 2 an iginpakita nga kaisog ngan pagkaurusa han katawhan ha Quezon agud paiwason an upat nga kampo han militar ha kada tagsa nira nga baryo. Pinaagi han duruyog nga panindugan ha porma han mga petisyon ngan iba pa, napaiwas han mga residente han Barangay Sta. Elena ngan Cawayan ha Lopez; ngan Vista Hermosa ngan P. Herrera ha Macalelon an mga sundalo nga nakakampo ha ira lugar.

Ginreklamo han mga residente han Barangay Sta. Elena an bandalismo han mga sundalo ha ira *barangay hall*. Nagbibilin hin rigsok ngan hugaw an mga sundalo nga ginpapalimpyuhan ha taghimaryo. Durot hini, nagkaurusa an mga residente nga did-an nga umukoy ha barangay an mga pasista.

Ha Barangay Cawayan, napiritan nga gumikan an mga sundalo tungod kay nadiri an mga residente nga hirani an kampo ha baryo.

Napaiwas liwat han mga taga-Barangay Vista Hermosa an mga sundalo nga nakakampo ha ira lugar tungod ha kasamok ngan perwisyo nga gindadara han mga sundalo. Hadton Enero 31, napatay an inataman nga kabayo han usa nga residente kahuman magpabuto an hubog nga mga tropa han CAFGU ngan militar. Usa ini ha mga rason agud magpetisyon an taghimaryo ha Sangguniang Bayan nga paiwason hira. Hadton Mayo 17, ginbalhin han mga sundalo an kampo ha kahirani nga baryo nga P. Herrera,

kundi gintapo gihapon hira ngadto han nagreklamo nga katawhan.

Ginpaiwas nira an mga sundalo ha butnga han masobra usa kabulan nga mga nakapokus nga operasyon militar han 59th IB ngan 85th IB ha 34 nga barangay han Lopez, Macalelon ngan Gumaca. Naabot ha duha kakompaniya nga kadako han tropa han militar, pulis ngan CAFGU an nag-ooperasyon ha nasering nga mga barangay. Nagseserbe hira nga gwardya ha konstraksyon han duha nga mapanwakay nga proyekto nga dam ha Barangay Vista Hermosa.

Ginpamatud-an hini nga mga pagpaiwas nga diri ulang an armas ngan panarhug han militar ha pagkaurusa han katawhan. Sigon ha NDF-ST, an kaisog ngan panindugan han mga taga-Quezon ha pakigbisog para ha ira kaupayan kinahanglan purutan hin inspirasyon ngan subaron han ngatanan nga katawhan han Southern Tagalog nga ginperwisyo han mga sundalo nga nagkakampo ha ira mga baryo. AB

Imperyalista nga kampanya han kontra-terorismo

Nahaman an pagbista han Korte Suprema ha mga argumento kontra ha Anti-Terrorism Law (ATL) hadton Mayo 17. Kahuman ini han upat kabulan tikang han syahan nga igsalawad han mga abugado nga petisyuner an ira mga argumento kontra ha matalumpiguson nga balaud.

Lumandaw an pagin kontra-demokratiko han ATL han tawagon han Anti-Terrorism Council (ATC) nga "terorista" an 29 nga indibidwal kaupod an mga kilalado nga mga pankamurayawan nga konsultant han National Democratic Front of the Philippines nga kunohay mga lider han Partido Komunista ng Pilipinas (PKP). Hadton Disyembre 2020, ginabansagan liwat han ATC nga "terorista" an PKP ngan an Bagong Hukbong Bayan (BHB).

Tikang ha tinikangan, igin-iinsister han mga abugado han rehimen nga an pagsabalaud han ATL ngan paglilista ha kunohay mga "terorista" nakasubay ha internasyunal nga balaud ngan mga resolusyon han United Nations Security Council (UNSC).

Diri sugad han iba pa nga mga internasyunal nga balaud, an "internasyunal nga kontra-terorismo" nga gin-uundong han UNSC diri tikang ha internasyunal nga mga tratado o kasarabutan. Ginpatok la ini ha bug-os nga kalibutan ha dikta han mga imperyalista nga nasud nga nagkokomponer ha UNSC. Ha aktwal, waray pa gihapon internasyunal nga konsensus ha ligal nga kahulugan han terorismo.

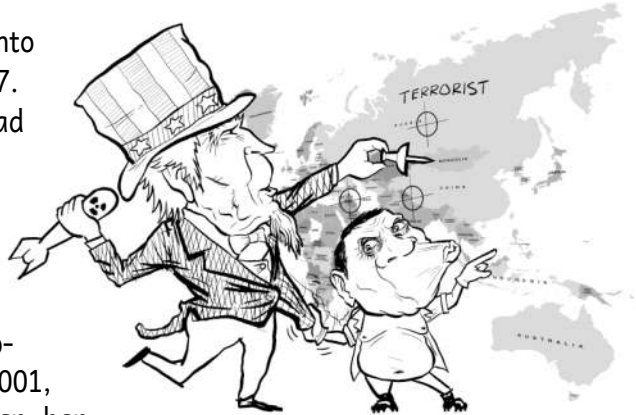
Ginhahadian an UN han Security Council nga ginkokomponer la han lima nga permanente nga kaapi han nasud nga papreho mga imperyalista -- US, United Kingdom, France, Russian ngan China, ngan napulo nga temporaryo nga kaapi nga nasud. Gin-gagamit ngan ginkokontrol han US an UN pinaagi han Security Council agud magpatok hin mga sangksyon o sirot, ngan tagan-rason an ilegal ngan unilateral nga mga aksyon hini kontra ha mga organisasyon, indibidwal ngan bisan an estado nga gintatawag hini nga "terorista" o "nasuporta ha terorismo."

Syahan nga gin-imponer an "in-

ternasyunal nga kontra-terorismo" pinaagi han UNSC Resolution 1373 hadton 2001, duha kasemana kahuman han atake ha New York City hadton Septyembre 11, 2001 (mas kilalado komo 9/11) nga gin-amkon han grupo nga Al Qaeda. Gin-oobligar hini an ngatanan nga estado nga sumunod ha ngatanan nga internasyunal nga kumbensyon han UNSC kasumpay han "kontra-terorismo," bisan an mga nasud nga waray magratipika hini. Ini an nagserbe nga basaranan han magkalain-lain nga nasud ha pagpatuman han kada tagsa nira nga mga balaud "kontra-terorismo" ngan listahan han mga "terorista."

Antes hini, syahan na nga nagpagawas an US ha ilarum ni Pres. William Clinton han listahan han mga indibidwal nga gintatahapan nga terorista (Specially Designated Terrorist List) hadton 1995. Ginhi-mo ini hadton panahon han "prose-so nga pankamurayawan" giutan han Israel ngan Palestine.

Iginbutang ni Pres. George W. Bush Jr. an "gerra kontra-terorismo" ha sentro han prayoridad han US nga nagtalaan hin mga pansakob ngan pan-gawas nga palisiya hini pinaagi han pagsabalaud han gintawag nga USA PATRIOT Act (Uniting and Strengthening America by Providing Appropriate Tools Required to Intercept and Obstruct Terrorism Act). Ginpatuman ini kasunod han 9/11 hadton 2001. Gamit an balaud, gin-amkon han gubyerno nga US an gahum nga tawagon nga terorista bisan hin-o, nga ginhihimo ha pamaagi nga arbitraryo ngan waray hudisyal nga proseso. Ginpailarum ha paniktik ngan pangaresto an hin-o man nga ginlista nga lokal o langyaw nga "terorista" o "nasuporta ha terorismo." Gin-gagamit ini han US agud tagan-rason an pag-atake ngan pagsakop ha Afgha-

nistan hadton 2001 ngan Iraq hadton 2003.

Hadton 2002, ginpagrabe han US an sirot ha gin-aakusaran nga mga terorista tikang ha ekonomiko nga sangksyon tubtub ha kriminal nga prosekusyon. Ginpatuman hini an "Foreign Terrorist Organization (FTO) List" o listahan han mga organisasyon nga gintatahapan nga terorista han State Department nga naeksister pa gihapon tubtub yana.

Gintindog ni Bush an lanong nga prisuhan ha Guantanamo Bay, Cuba hadton Enero 2002. Didto gindara an gintatantiya nga maabot ha 780 nga indibidwal nga gintahapan nga terorista tikang ha magkalain-lain nga nasud. Kadam-an ha ira gindetiner hin waray pagbista o bisan ano nga kriminal nga kaso. Lima la ha ira an napamatud-an nga mayda sala ha korte. Samwak liwat an tortyur ngan dirudilain nga kaso han pangabuso ha tahub han "ginpagrabe nga interogasyon." Siyam an nahireport nga namatay ha pasilidad. (Ha yana, 40 nga detenido na la an nahibilin ha Guantanamo Bay kahuman nga ibalhin an iba pa ha iba nga prisuhan ha duso han mga protesta agud igpaserra ini.)

Ha dayuday, natikahirayo na ha 9/11 an lugop han "gerra kontra terorismo," ngan ngatanan nga kakontra han US gin-ngaranan nga "terorista." Ginlangkob hini bisan an mga langyaw nga kagiusan ngan estado nga nadiri magpailarum ha hegemoniya han US. Syahan nga ginpasamwak ni Bush an termino nga "Axis of Evil" hadton 2002 agud tudlukon kuno an mga langyaw nga gubyerno nga "nasuporta ha terorismo."

"Imperyalista..." sundan ha paypay 5

Pagpalit ni Dennis Uy ha Malampaya Gas Project, ginpaparebyu han Senado

Ginpaparebyu han Senado ha Department of Energy an magkasunod nga pagpalit han kompaniya ni Dennis Uy nga Udenna Corporation ha Malampaya Deep Water Gas-To-Power Project tikang ha Royal Dutch Shell yana nga tuig ngan ha Chevron Corporation hadton 2019. An nasing nga proyekto an nag-uusahan nga operasyon han pagmimina han *natural gas* ha nasud. Makikit-an ini ha kadagatan han Palawan.

Ginpalit ni Uy an 45% nga sapi han Shell ha proyekto ha balor nga ₱18.2 kabilyon. Nakatalaan hiya nga magbayad hin kadugangan nga ₱3.8 kabilyon ha 2022-2024. Samtang, napinal an pagpalit niya ha 45% nga sapi han Chevron ha balor nga ₱27.1 kabilyon hadton Marso 2020. Ha kabug-usan, sobra \$1 kabilyon o ₱48 kabilyon an ginpalutaw ni Uy agud makontrol an proyekto.

Ginbul-iwan han duha nga kompaniya an ira operasyon tungod kay hirani na maubos an reserba nga *gas* ha lugar. Tikang 2024 tubtub 2027, gintatantiya nga hul-os na nga mauubos an nahisalin nga 859 kamilyon nga *standard cubic feet* han *natural gas* ha lugar. Ha aktwal, an ginpalit ni Uy diri an nahisalin nga *natural gas* kundi an daan nga *production well* ngan *pipeline* nga ibibilin han mga kompaniya.

Nagsusuplay an Malampaya Gas Project hin 35% han kuryente ha Luzon. Ginpoproseso han First Gen

Corporation ngan ginbabaligya an kadam-an han *gas* nga nakukuha ha proyekto (56%) ha Meralco nga nagsusuplay hin kuryente ha Metro Manila.

Puro langyawanon an kapital nga gin-gamit ni Uy agud paliton an 90% han Malampaya. Nagtikang an utang prinsipal ha Australia ngan New Zealand Banking Group ngan ING Bank. Ha kaso han pagpalit han sapi han Shell, gin-administrar an transaksyon han Farallon Capital, usa ha pinakadako nga *hedge fund* han US.

Damo an nahipapausa nga ginpautang hi Uy han langyawanon nga mga bangko agud paliton an Malampaya Gas Project. Hadton Abril la, naibalita nga lubong hiya ha utang nga maabot ha \$2 kabilyon ngan aada hiya ha proseso han pagbaligya han iba niya nga pananagiya. Waray liwat eksperyensya an kompaniya ni Uy ha mga operasyon han pagmimina han *natural gas*. **AB**

"Imperyalista...", *tikang ha paypay 4*

Una nga ginlista komo kaparte hini an Iran, hadto anay Ba'athist Iraq ngan North Korea. Gintudlok naman ni John Bolton, nga hadto nagserbe komo Undersecretary han US State Department, an Cuba, Libya, ngan Syria komo kaparte hini. Hadton 2018, gintawag liwat niya an Cuba, Venezuela ngan Nicaragua komo "triangle of terror" (trianggulo han teror). Gin-akusaran niya an mga nasud nga "nasuporta" ha terorismo ngan mayda "potensyal o kapas" nga magpauswag hin mga armas para ha hiluagan nga paglipol.

Syahan nga ginlakip han US ha FTO List hini an PKP ngan BHB hadton Agosto 9, 2002, kaupod an ban-

dido nga grupo nga Abu Sayaff. Iginlista liwat hini an tagapangulo nga tagapagtukod han PKP nga hi Jose Maria Sison komo "tawo nga nasuporta ha terosismo."

Subay ha mando han US, ginsabalaud han Pilipinas ha ilarum han rehimen Arroyo an Human Security Act hadton 2007 nga ha dayuday ginpagrabe han rehimen Duterte komo ATL. Ginlista liwat ini komo "terorista" han European Union (2001) ngan New Zealand (2010). Sukwahi ha pauru-utro nga ginbabalita han rehimen, waray an PKP ngan BHB ha mga listahan han terorista han Canada, United Kingdom ngan United Nations. Gintangal liwat han European Union ha listahan hini hi Sison hadton 2009. **AB**

DUTERTE WAKASAN NA. Ginlansar pinaagi han *online press conference* hadton Hunyo 3 an kagiusan nga "Duterte Wakasan Na," usa nga pormasyon nga mag-uurusa ha ngatanan nga pwersa nga nag-uungara nga tapuson na an paghahadi han rehimen Duterte ngan an serye han mga pakyas ngan mapanhibang nga palisiya hini. Ginsukna han mga koordineytor hini an plano nga pagdalagan han mag-amay nga Rodrigo ngan Sara Duterte ha eleksyon nga pampresidente ha 2022.

Ini nga alyansa bunga han petisyon nga "Save the Nation! Duterte Resign!" nga ginpangunahan han mga trabahador nga pankalibisugan.

PROTESTA KONTRA HA BACIWA-PRIMEWATER. Nagprotesta hadton Mayo 3 an mga trabahador han Bacolod City Water District (BACIWA) ha atubangan han balay han direktor hini nga hi Mona Dia Hardin ha Bacolod City agud atuhan an iligal nga pagtanggap ha 60 nga trabahador ngan pagbaligya niya han BACIWA ha Primewater han familia nga Villar.

PROTESTA DE MAYO. Nagpiket ha atubangan han Department of Education hadton Mayo 28 an mga magtuturo, sul-ot an tradisyunal nga bado nga pan-Flores de Mayo, agud ig-insister nga ihatag na an alawans nga pan-*internet*, naangay nga dugang nga suhol ngan iba pa nga benepisyo.

PAGGIOS PARA HA AYUDA. Susrunod nga mga protesta an iginlansar han mga demokratiko nga organisasyon ha katapusan nga mga adlaw han Mayo agud ig-insister an ₱10,000 nga ayuda para ha ngatanan, ₱100 nga subsidyo ha suhol ngan ₱15,000 nga subsidyo para ha produksyon. Antes ini aprubaran han Kongreso an Bayanihan 3, nga nag-alutaga hin guti ura-ura nga ayuda nga ₱2,000 para ha ngatanan ngan ₱30 kabilyon tubtub ₱45 kabilyon nga kabug-usan nga pondo para ha mga trabahador, parag-uma ngan nagkauli nga mga migrante nga Pilipino. Ginlakip dinhi an ₱54.6 kabilyon nga pondo para ha pensyon han retirado nga mga upisyal han militar. Samtang bumotos para hini an bloke han Makabayan, nanawagan ini nga pakusgon pa an pakigbisog para ha mahinungdanon nga ayuda.

2 nga konsultant han NDFP, ginpatay

Duha nga konsultant han National Democratic Front of the Philippines (NDFP) ngan lima pa nga sibilyan an ginpatay han armado nga pwersa han estado hadin naglabay nga duha kasemana. Hini nga panahon, lima pa an gin-aresto ngan tulo an ginsikmit, kaupod an usa nga bata.

Panmatay. Magkadungan nga ginpatay han mga ahente han reaksyunaryo nga estado hira Fr. Rustico Tan ngan Reynaldo Bocala, mga konsultant ha ertestorya pankamurayawan han NDF para ha Visayas hadton Mayo 28 ha ira mga balay ha Cebu ngan Iloilo.

Ginpusil han mga pulis hi Bocala, 75, han NDF-Panay ngan kaupod niya nga hi Willy Arguelles Epago ha Barangay Balabag, Pavia, Iloilo. Ginpagawas han pulis nga "umato" hira.

Ha pareho nga adlaw, ginpusil liwat hi Tan, 80, samtang nakaturug ha atubangan han iya balay ha Pilar, Camotes Island. Nagserbe hiya nga negosyador han NDF-Cebu ha ertestorya pankamurayawan hadton 1987.

Samtang, tulo nga aktibista an ginmasaker ngan usa an ginsikmit ha reyd han 202nd IBde ngan Special Action Forces han pulis ha Barangay Macabiling, Sta. Rosa, Laguna hadton Mayo 21. Ginpatay hira Christopher Boton, Cristina Estocado ngan Rommel Riza samtang gintago han mga maysala hi Kemuel Ian Cometa, gradweyt han University of the Philippines-Los Baños ngan koordineytor han Kabataan Partylist ha Laguna. Waray pa igpakita han militar hi Cometa hasta yana.

Ha Negros Occidental, ginpatay han mga sundalo han 94th IB hi Padoz Lozano ha Barangay Mahalang, Himamaylan City hadton Mayo 13. Gin-atake liwat han mga sundalo an tulo nga balay han pamilya Hilado ha Sityo Alulong, Barangay Buenavista.

Hadton Marso 31, ginpusil ngan napatay han mga tawuhan han estado an mga nag-aabaka nga ginkilala nga hira "Greg" ngan "Uno" ha San Miguel, Catanduanes. Magbugto an mga biktima ngan ngaduha residente han Barangay Progreso han nasering nga bungto.

Pangaresto. Gindakop han 94th IB hira Robnie Ariola, Junjun Casilo ngan Jonalyn Agaton, mga residente han Sityo Bugo, Barangay Buenavista, Himamaylan City, Negros Occidental kahuman pagawson nga nagkaada hin engkwentro giutan han Bagong Hukbong Bayan ngan militar ha lugar hadton Mayo 26. Ginsunog gihapon han mga sundalo an balay han residente nga hi Gerard Ariola.

Ha Bicol, iligal nga gin-aresto han pulisya hi Elwin Mangampo, tagapangulo han Lambat-Bicol, organisasyon han mga parupangisda, hadton Mayo 30 ha iya balay ha Purok 2, Barangay 1, Pio Duran, Albay. Ginhalikwat ngan gintanuman hin granada ngan pusil an iya balay. Maiha na nga gin-red-tag han militar hi Mangampo.

Gin-aresto liwat hi Rolando Obal, parag-uma ha Barangay Macalamlam, Rosario, Batangas, hadton Mayo 26. Ginsalawdan hiya hin hinimu-himo nga kaso nga ginpatay ngan *illegal possession of explosives*. Ginpagawas han militar ngan pulis nga dabi hiya ha engkwentro giutan han militar ngan BHB hiton mismo nga adlaw. Gin-aresto liwat han mga sundalo an parag-uma nga hi Gilbert Orr. Waray pa gihapon hiya igpakita.

Pagsikmit. Ha Occidental Mindoro, ginsikmit han 10 nga sundalo han 203rd IBde hi MJ, upat katuig nga anak han priso pulitikal nga hi Emilia Marquez, hadton Mayo 12 ha Sityo Ambuyan, Pitogo, Rizal.

Nakaharaan na han mga sundalo an pagsikmit han mga anak han mga detenido agud igpresyur hira nga makigbuligay ha militar.

Pan-gigipit. Pwersahay nga ginparuba han mga sundalo han 72nd IB ha mga residente an eskoylahan nga Lumad ha Sagundanon, Kitaotao, Bukidnon hadton Hunyo 6. Gintarhug an mga residente nga sasalawdan hira han kaso kun diri hira masunod. AB

Waray pa gihapon hustisya an mga taga-Marawi

BUWA AN GINSESERING han Task Force Bangon Marawi (TFBM) nga 65% na han rekonstruksyon han Marawi City an "human na." Ini an pahayag ni Drieza Lininding han Moro Consensus Group ha ikaupat nga anibersaryo han pagpulbos han rehimen Duterte ha syudad hadton Mayo 23. Hiton nga adlaw, usa nga karaban han mga residente an kumadto ha Maqbara Public Cemetery ha Barangay Papandayan ha syudad agud hinumdumon an syahan nga adlaw han panmomba. Dinhi ginlubong an 470 nga biktima han haros 5-kabulan nga panmomba han AFP nga nagresulta ha kadislokar han 325,294 nga indibidwal hadton 2017.

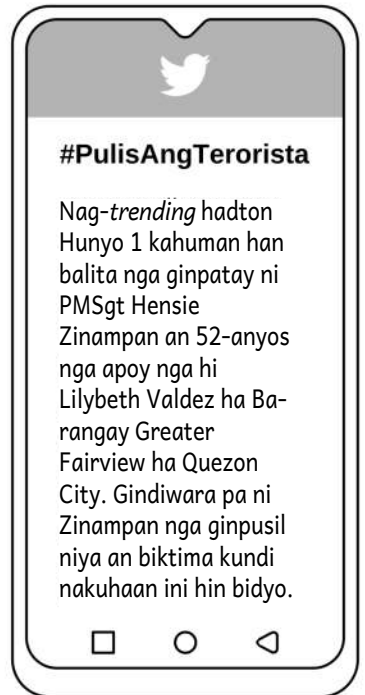
Kahuman han upat katuig, waray pa gihapon makabalik an kadam-an ha 27,000 nga pamilya han 11,000 nga bablay nga ginwakay han panmomba han AFP ha syudad. Diri pa nahuman an mga kalsada. Waray pa mga *wire* han kuryente ngan sistema han patubig. Karuyag man bumalik han mga residente, waray hira pondo agud aydon o utro nga tindugon an wakay nira nga mga balay. Ha yana mayda la 113 nga pamilya nga nakauli ha Tolali tikang ha 17,768 nga pamilya ngan 100 nga pamilya la an aada ha relokasyon han Pagalatan, Saguiran. Samtang, 2,943 pa nga pamilya an aadto ha Boganga Transitory Sites, ngan mas damo pa an nakasarang ha Baloi ngan Rogongon, Iligan City, Poona Bayabao ngan Piagapo ha Lanao del Sur, ngan iba pa nga mga lugar.

Samtang nag-aantos an mga ebakwet ha mga sentro han ebakwasyon ngan waray pakabuhi, waray interes hi Duterte nga iduso ha Kongreso an ginproponer nga balaud nga magaalutaga hin ₱30-₱50 kabilyon nga pondo nga kumpensasyon para ha mga ebakwet.

₱56.4 kabilyon

an ginlakip nga pondo para ha pensyon han mga sundalo ha ginproponer nga **Bayanihan 3** nga nakaalutaga kunta ha paghahatag hin ayuda ha mga apektado han pandemya nga Covid-19.

Ini an **ikaduha nga pinakadako nga aytem**, kasunod han ₱126 kabilyon nga ayuda para ha ngatanan.

Roman Protasevich

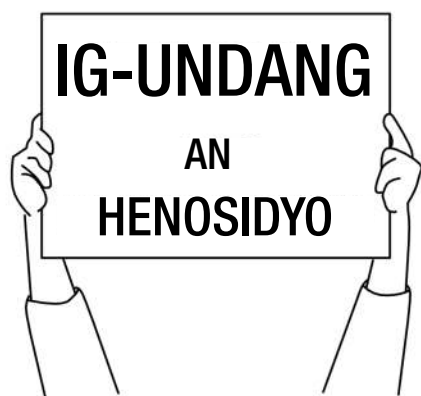
mamamahayag ngan kritiko ni Pres. Alexander Lukashenko han Belarus nga ginaresto hadton Mayo 23.

Ginmando ni Lukuashenko an pag-*hijack* ha pampasahero nga edro nga ginsasakyan ni Potrasevich nga tikadto hiton nga panahon ha Lithuania tikang ha Greece.

90%

han asin han Pilipinas gin-iimport, prinsipal tikang ha Australia.

Ha luyo ini han pagin ikaduha han Pilipinas ha may pinakahilaba nga baybayon ha bug-os nga kalibutan ngan kun sugad diri magkukulang ha surok han rekurso.

Panawagan han narunapulo kayukot nga residente nga nagprotesta ha Brazil hadton Mayo 29 kontra ha pakyas nga pagbaton ni Pres. Jair Bolsonaro ha pandemya.

Gin-insister nira nga kinahanglan na paiwason ha poder hi Bolsonaro.

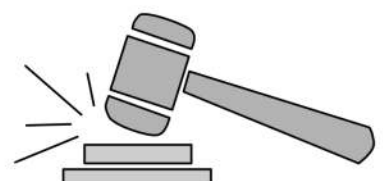
₱5 kabilyon

an ginwawaldas han militar kada tuig ha kampanya hini agud "perdihon" an Bagong Hukbong Bayan ha Eastern Visayas.

Surok: 8th ID

Ha botosay nga
44-0

ginbasura han House Justice Committee an reklamo nga *impeachment* kontra kan **Supreme Court Associate Justice Marvic Leonen** hadton Mayo 27.

Natitigmanan an China kan Duterte

Ha naglabay nga mga bulan, nagtitikagrabe an pakikimaluoy ni Rodrigo Duterte ha China. Tikang ha tikaperdi niya nga baton han sumpakiay ha West Philippine Sea, tubtub ha pagpagawas hin mga palisiya sugad han Executive Order No. 160 nga napabor ha langyaw nga pagmimina han mga Chinese, waray pagriwa niya nga gintubyan an soberaniya han nasud.

Kabalyo han ano? Ginsesering nga kabaraydan ini han ginsaad nga pagpondo han China ha ambisyoso nga mga proyekto ha ilarum han Build, Build, Build. Ha pagbisita ni Duterte ha China hadton 2016, iginhinambog niya nga ginsaaran hiya hin \$24 kabilyon o ₱1.2 katrilyon nga pondo para hini.

Usa katuig na la ngan mahuman na unta an termino han reaksyunaryo nga presidente. Ano na gud man an nahitabo ha trilyon nga saad han China?

Nahiraysang nga saad

Ha ginsaad nga pondo han China, ₱720 kabilyon hini para ha 26 nga dagko nga proyekto pan-imprastruktura, kalakip an mga riles, tulay ngan dam.

An nasering nga mga proyekto ginpapagawas han China nga kaparte han Belt and Road Initiative (BRI), usa nga engrande nga programa han mga riles, kalsada ngan pantalan agud isumpay an China ha Europe ngan Africa.

Diri kaupod an Pilipinas ha mga ruta han Silk Road Economic Belt o ha Maritime Silk Road ha orihinal nga plano han BRI. Gin-gamit la ini komo paon ha hakog ha kurakot nga rehimen Duterte kabalyo an waray pag-aalang hini nga pagsunod ha mando han China.

Dako na an napulsan han China kahuman han haros lima katuig, bisan 5% pa la ha ginsaad nga pautang an iginhatag hini.

Labot ha ₱14.4-kabilyon nga pondo nga gin-gawas han Asian Infrastructure Investment Bank para kuno ha pagbaton ha Covid-19, duha nga "Infrastructure Flagship Project" pa la an mayda pirmado nga kasarabutan ha yana. Amo ini an ₱4.37-kabilyon nga Chico River Pump Irrigation Project ngan an ₱12.2-kabilyon nga New Centennial

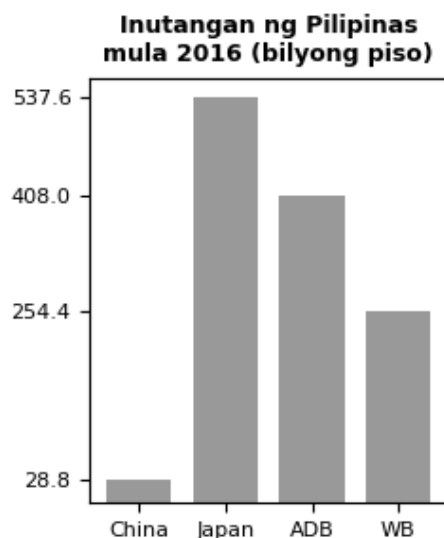
Water Source-Kaliwa Dam, ngaduha magruruba ha mga komunidad ngan manlulupot han ancestral nga katunaan han mga minoriya.

Sigon ha Chinese Embassy ha Pilipinas, 11 nga proyekto pa la nga ginpondohan han China an human na, ngan 12 nga proyekto an nakatalaan nga tikangan. Kadam-an hini tulay ngan kalsada, kalakip an Binondo-Intramuros Bridge ngan Estrella-Pantaleon Bridge nga pareho aadto ha Metro Manila. Samtang, pipira pa la ha ginsaad nga proyekto an natuman. Mayda pira nga ginkansela sugad han 32-kakilometro nga Panay-Guimaras-Negros Bridge, nga sigon kan Sen. Driilon igpapaumaya na ha masunod nga administrasyon. Mayda na gihapon mga proyekto nga gin-atras han lokal nga gubyrno, sugad han Sangley Point International Airport Project.

Ha kabug-usan, nakapagpautang pa la an China ha Pilipinas hin ₱28.8 kabilyon, hirayo ha pautang han Japan nga ₱537.6 kabilyon, Asian Development Bank (₱408 kabilyon), ngan World Bank (₱254.4 kabilyon).

Pagbakas kan Duterte

Bisan kun baga hin lista ha tubig

an ginsaad nga pondo han China kan Duterte, dako na an nakuha hini nga kabalyo. Pinakadako syempre an pinahiluag hini nga gahum ha West Philippine Sea. Sanglit hadton 2018, gindeklara han China nga diri hira matugot nga saliwnan hi Duterte.

An tinuod, sobra kadako an ginbursa ni Duterte ha porma han hukip ngan pagkontrol han ismagling han druga tikang ha China nga naibalita nga sikreto nga nakatago ha bangko ha China. Sanglit, lauman nga magdirudiretso an paghahatag ni Duterte ha China kabalyo han pinansyal nga suporta.

Diri ngatanan nga ada ha poder ni Duterte buta-bungol nga natuod ha mga saad nga nahiraysang han China. Ha kamatuoran, ha butnga han iya termino, kumontra na an mga upisyal han reaksyunaryo nga militar ha "China pivot" ni Duterte, ngan mas butaray nga ginduso an mas damo nga pan-gerra nga aktibidad kabulig an militar han US. Mayda aktibo ngan retirado nga mga upisyal han militar nga nana-narhug nga babayaan an rehimen Duterte kun padayon hini nga bubul-iwan an mga kadagatan ngan teritoryo han Pilipinas ha West Philippine Sea.

Maaram an China nga kun magin maluya an panatiko nga suporta han rehimen Duterte, poyde nga bumaliskad utro an nagtikakusog nga posisyon hini diri la ha Pilipinas kundi ha Asya. Lauman na nga, sugad han US, magpapakita hin dako nga interes (ngan manginginlabot) an China ha eleksyon 2022.

AB

Mega dam ha Apayao-Abulog River, gintitipahan han minoriya nga Isnag

Pursigido nga gin-aatuhan yana han katawhan nga Isnag ha Cordillera an pagtitindog hin Gened Hydroelectric Power Plant, usa nga proyekto nga magtitindog hin duha nga higante nga dam nga maglulumos han ira mga komunidad. Sering nira, diri hira matugot nga tindugon an proyekto ha ira aneutral nga katunaan, sukwahi ha ginpapagawas han kompanya nga nakatin hini nga mayda ginpirmahan nga kasarabutan giutan hini ngan mga residente.

Lulupgupon han *reservoir* o pagpopondohan han tubig an 2,883 kaektarya nga aneutral nga tuna han mga Isnag.

Gened 1 ngan Gened 2

Nakatalaan nga tindugon an duha nga dam -- an Gened 1 ngan Gened 2 ha Apayao-Abulog River ha ligid han mga probinsya han Apayao ngan Cagayan. An Pan-Pacific Renewable Power Philippines Corporation (PPRPPC), an kompanya nga gintuinan han proyekto, usa ha mga benepisyaryo han \$3 kabilyon nga pautang tikang ha China nga gin-a-reglo han bumisita hi Rodrigo Duterte ha nasud.

Pira kadekada na nga nakahunong an proyekto tungod ha pagkontra han mga residente. Hadton 2017, ha ilarum na la han rehimen Duterte, ginhatag an *environmental compliance certificate* para ha proyekto.

Hadton Abril, nagtikang na an konstraksyon han ₱33-kabilyon nga Gened 1. Titindugon ha mas hitaas nga parte han salog an ikaduha nga dam, an ₱52-kabilyon nga Gened Dam 2. Ginsesering nga makakapagprodyus ini nga mga dam hin 510 nga *megawatts* (MW).

Nakatalaan nga ibaligya an mahihimo nga kuryente han mga dam ha National Grid Corporation of the Philippines (NGCP) nga 40% nga pananag-iya han State Grid Corporation han China. Ha kompyutasyon han *Dangadang*, rebolusyunaryo nga mantalaan ha Cordillera, an abereyds nga kita han PPRPPC kada oras maabot hin ₱2,883.59. Ha sakob hin usa katuig, makakagbaligya

ini hin 5.4 *gigawatt/hour* ha kabug-usan nga balor nga ₱15.6 kamilyon.

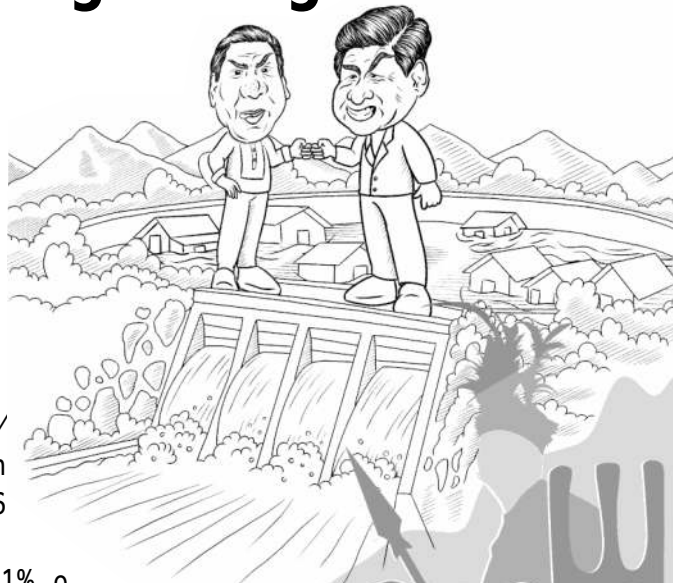
Hini nga balor, 1% o ₱155,572 la an mahingangadto ha estado. Katunga hini mahingangadto ha Department of Energy. An nahisalin nga ₱77,857 babahinon ha mga lugar nga gintindugan hin dam -- 10% ha rehiyon, 30% ha probinsya, 35% ha munisipyo ngan an guti nga 25% ha barangay. Ada ha ₱19,464 na la an maabot ha mga taghimaryo kada tuig.

Pan-uwat ha minoriya nga Isnag

Ha temprano nga parte han 2021, duha kabeses nga nagsalawad hin mga resolusyon an Isnag Indigenous Cultural Communities nga nataglawas ha 22 nga barangay nga nagkaklaro han ira pagtipa ha proyekto.

Agud malusutan ini, nagpatawag han mga katitirok an PPRPPC hadton Marso ngan Abril kun diin gin-uwat hini an mga residente ngan tuso nga nagpapirma han Free, Prior, and Informed Consent, usa nga dokumento nga nagpapakita han pag-abuyon ha proyekto. Ginpanhimuwa liwat han mga lider-minoriya nga ira an pirma ha *memorandum of agreement* o MOA han ig-sapubliko ini han kompanya. Pira ha mga "pumirma" waray tumabong ha mga miting nga ginpatawag. Mayda liwat ginbawi an ira pirma kahuman maklaruhan ha kagrabihon han epekto han proyekto ha ira kultura ngan komunidad.

Hadton Mayo 30, pormal nga

ginhangyo han asosasyon han mga edaran nga Isnag, kaupod an Kabugayao Youth, ha National Commission on Indigenous Peoples-Cordillera, nga pawarayan-epektibidad an nasering nga MOA.

Iglulubog han proyekto an 20 nga barangay nga mayda masobra 12,932 nga residente. Igsisimang ngadto ha *reservoir* han dam an ngatanan nga ginkukuhaan hin tubig han mga komunidad, hagna, uma ngan hayupan. Kadungan han pagtindog han dam, igdedeklara komo "watershed area" an palibot hini. Karuyag sidngon, igdidiri an pag-uma, pag-abre han mga bag-o nga tanuman, pangahoy ngan iba pa nga pakabuhi han mga Isnag nga nakasarig ha ira aneutral nga tuna. Ha panahon han makusog nga pag-uran, seguridad nga malapwas an tubig ha dam ngan mabaha an kahirani pa nga mga barangay. Bulnerable liwat ini nga mawakay durot han linog tungod kay apiki ini ha Bangui Fault Line.

"Kamatayon an hingaradtuan hini (proyekto nga dam). Damo an malulumos, igdidiri an pagtanom. Importante nga tipahan ngan pursigido naton nga atuhan ini. Pumar-tisipar kita ngatanan ha pakigbisog. Mag-arms kita!" Ini an panindugan han usa nga edaran nga minoriya nga Isnag nga nakauyog ha Kabugayao, Apayao. Tikang pa 2004 gin-aatuhan han ira tribu an proyekto.

Paghimay ha "Forbes 2000"

An *Forbes Magazine* an usa ha nangunguna nga magasin ha kalibutan han monopolyo kapitalismo. Nagpagawas ini diri pa la maiha han pinakaurhi hini nga listahan han 2,000 nga pinakadagko nga korporasyon. Makakabulig nga pag-adman an listahan agud magkamayda hin paglantaw ha presente nga ladawan han pankalibutan nga sistema nga kapitalista: kun hin-o an pinakadagko nga kapitalista ngan an balitang han konsentrasyon han kapital ha kamot han pipira nga monopolista.

Ini nga mga obserbasyon magpapadig-on ha bataan nga kinaiya han imperyalismo sugad han gintudlok ni V.I. Lenin ha iya pag-aram ha monopolyo kapitalismo.

1. Katin han 2,000 nga pinakadagko nga korporasyon an kabug-usan nga propyedad nga nabalar hin US\$223.4 katrilyon. Masobra duha kapilo ini nga mas dako tanding ha US\$84.5 katrilyon nga pankalibutan nga produksyon (GDP) hadton 2020. Katugbang ini han 62.33% han US\$358.4 katrilyon nga kabug-usan nga karikuhan han mga nasud ha bug-os nga kalibutan.

Ha kabug-usan, an pinakadagko nga 2,000 nga korporasyon makikit-an la ha 61 nga nasud (o 31% han ngatanan nga nasud). Nakakonsentra an masobra katunga han ira kabug-usan nga kapital o pananag-iyha ha tulo nga nasud la: US, China ngan Japan.

2. An ihap han pinakadagko nga mga korporasyon ha US duha kabes- ses nga mas dako kumpara han kadamo han mga adto ha China. Kundi an balor han mga pananag-iyha (o *assets*) han mga korporasyon nga Chinese ngan Hongkong (US\$50.2 katrilyon) haros katugbang han mga kompaniya ha US (US\$51.76 katrilyon) nga nag-uunod hin mas hitaas nga konsentrasyon han kapital ha China.

3. An tulo nga pinakadagko nga sektor o industriya ha karukayaknon han propyedad

ngaduha mayda kalabutan ha mga operasyon pampinansya. Ginkokomponer ini han 289 nga bangko, 132 nga korporasyon ha "diversified financials" (nagbabaligya han mga produkto ha pautang pareho ha pabalay, mga *credit card* ngan iba pa.) ngan 114 ha insyurans. Ini nga mga korporasyon pampinansya may kabug-usan nga propyedad nga US\$156.4 katrilyon o 70% han kabug-usan nga propyedad han pinakadagko nga korporasyon. An mga propyedad han bangko pala nabalar hin US\$107.5 katrilyon o 48.12% han kabug-usan.

Ha ngatanan han pinakadagko nga bangko, 44 an ha China, 40 ha Japan ngan 36 ha United States, an nakomponer han 41.52% ha kabug-usan. Tikang ha China an upat nga bangko nga mayda pinakadagko nga propyedad: an Industrial & Commercial Bank of China (ICBC), China Construction Bank, Agricultural Bank of China and Bank of China.

Tikang naman ha US (54) ngan China (19) an 55.33% han ngatanan nga kompaniya ha sektor han *diversified financials*. Bisan kun 28.07% han ngatanan nga kompaniya ha seguro (insyurans) tikang ha US, an pinakadagko tikang ha Japan

nga katin an 17.44% han kabug-usan nga propyedad ha sektor.

4. An iba pa nga sektor nga nakomponer han napulo nga pinakadako ha karukayaknon han propyedad amo an Business Services and Supplies, Construction, Oil & Gas Operation, Consumer Durables, Utilities, Telecommunication Services ngan Drugs & Biotechnology.

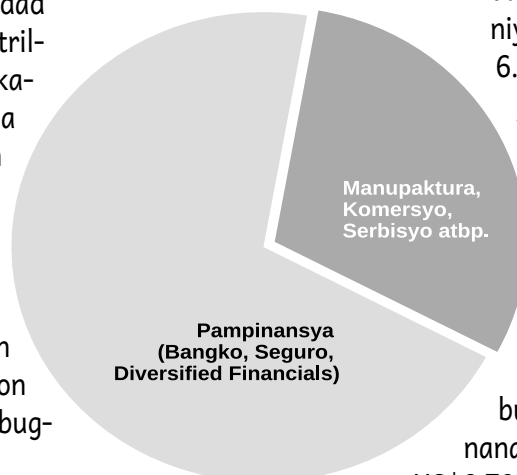
Kapot han 67 nga korporasyon ha China an tubtub 74.9% han kabug-usan nga propyedad han mga korporasyon ha sektor han konstruksyon. Hirayo nga nasunod an mga kompaniya ha Japan nga mayda 19 nga kompaniya nga katin an 6.74% han propyedad ngan US nga mayda 17 nga kompaniya nga katin an 3.36% han mga propyedad.

Mayda kabug-usan nga pananag-iyha nga US\$6.799 katrilyon an mga kompaniya ha produksyon ngan distribusyon han lana. Kapot han 20 nga pinakadagko nga kompaniya an 65.89% han kabug-usan nga pananag-iyha ha sektor. Ha pinakadagko nga kompaniya han lana, 21 an tikang ha US, pito ha Russia, unom ha Canada, unom ha Japan, lima ha India, ngan tag-upat ha China ngan South Korea.

An ginranggo han *Forbes Magazine* nga pinakadagko nga kompaniya han lana amo an Saudi Aramco, PetroChina, Royal Dutch Shell, ExxonMobil, Gazprom, BP, Total, Sinopec, Chevron ngan Rosneft. Hadton 2020, an duha nga kompaniya nga Chinese an pinakadako ha karukayaknon han kita nga katin an 16.3% han kabug-usan.

(Mababasa an kabug-usan nga artikulo ha www.cpp.ph)

Konsentrasyon han kapital ha mga pampinansya nga kompaniya

Ihap han pinakadagko nga kompaniya ha mga nasud

